

йдуть цими шляхами. Різні верстви населення (як молодь, так і зріле покоління) активно долучаються до мовного питання. Будемо сподіватися, що старання цих активістів-мовознавців, які дбають про чистоту нашого мовлення, стануть у пригоді всім, хто не байдужий до своєї рідної мови.

Список використаних джерел

1. Ділове спілкування та культура мовлення. Навчальний посібник. Пантелюк М.І.
2. Українська мова: культура мовлення медика: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / Г.Г. Кисіль, О.Ф. Черногуз.
3. <http://pravda.press/news/society/yakoju-movoju-spilkuuyutsya-v-regionakh-ukrainy--26894/>.
4. <https://umoloda.kyiv.ua/number/3098/2006/107291/>.
5. <https://www.radiosvoboda.org/a/24340799.html>.
6. <http://zmi.ck.ua/sotsium/u-cherkasah-uchn-vzylisya-borotisya-z-surjikom-vdeo.html>.

Бабенко Вікторія Вікторівна,

курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
юридичного документознавства навчально-
наукового інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ, кандидат філологічних наук,
доцент *Клименченко С. Д.*

ЗАПОЗИЧЕНА ЛЕКСИКА ЯК ЗАСІБ НАЙМЕНУВАННЯ ПРАВНИЧИХ ПОНЯТЬ

Мова віддзеркалює навколишній та внутрішній (душевний) світ людини, її життєвий досвід, є результатом пізнання. Вона не тільки репрезентує реальність, але й сприяє нагромадженню знань та думок. Стан мови сьогодні – це наслідок її довготривалого розвитку під впливом різноманітних факторів, які тісно поєднуються в мовній ситуації того чи іншого суспільства.

Лексика будь-якої мови світу утворена в процесі її історичного розвитку та збагачена словами іншомовного походження. Відповідно, українська мова – це результат багатовікової історії, на кожному етапі якого відбувалося насичення мови запозиченими словами.

Походження і розвиток української юридичної термінології тісно пов'язані з витоками та історією

національного права, української державності та законодавства, історією української мови й науки.

У сучасній мовознавчій літературі з питань запозичень розрізняють дві групи причин появи запозиченої лексики: екстралінгвістичні та інтралінгвістичні. До причин зовнішніх насамперед належать контакти між народами, зумовлені як близькістю географічного розташування, так і потребами спільного розв'язання певних політичних, економічних питань, культурним та науковим обміном.

Суто лінгвістичними причинами запозичування є:

- а) потреба у збагаченні або утворення тієї чи іншої лексико-семантичної групи;
- б) усунення багатозначності слова;
- в) вищий ступінь термінологічної визначеності іншомовного слова.

Головним питанням у дослідженні запозичень є їх адаптація до системи мови. У науковій літературі з цього питання зосереджують увагу на таких показниках входження запозиченого слова до словникового складу іншої мови:

1. фонетико-графічна передача іншомовного слова засобами мови, що запозичає;

2. фонетичне освоєння слова, яке не обов'язково повинно бути повним і в процесі якого можуть з'явитися нові фонемні або периферичні підсистеми фонологічної системи мови, яка запозичує;

3. граматичне освоєння, головними показниками якого є входження іншомовного слова до певного граматичного класу слів іншої мови і набуття у зв'язку з цим відповідних морфологічних і синтаксичних ознак;

4. словотвірна активність, яка полягає в здатності іншомовних слів служити базою для творення нових слів;

5. семантичне освоєння запозичень – це питання про включення їх в лексико-семантичну систему мови, яка запозичає [1].

Запозичення правничих термінів ведеться в основному з давньогрецької та латинської мов, які давно вже стали інтернаціональними, а слова – інтернаціоналізмами.

Інтернаціоналізми – це запозичені слова з тим самим значенням з одного джерела в кілька мов, близьких за походженням. Це такі слова, як асоціація, бізнес, бюрократія, дедукція, демонстрація, індукція, еволюція, класифікація, мораль, штаб. Вживання інтернаціональної лексики в юридичних текстах

зумовлене схожістю правової форми різних держав, розвитком міжнародно-правового спілкування між державами [2].

Види інтернаціоналізмів за країною походження:

1. З латинської мови (адвокат, апеляція, нотаріус, прокурор, юрист);

2. З давньогрецької мови (евтаназія, автономія, демократія, політика, скандал, теократія, теологія);

3. З німецької мови (гауптвахта, офіцер, солдат, фельдмаршал, фланг);

4. З французької мови (абсолютизм, альтернатива, асамблея, бюлетень, бюрократ, імперіалізм, комюніке, режим, саботаж, шантаж);

5. З англійської мови (браунінг, бункер, докер, катер, мічман, снайпер);

6. Тюркського походження (кайдани, кинджал, аркан, батіг, казан);

Запозичена лексика є складним і водночас важливим явищем у правничій українській мові. Для недопущення помилок під час використання запозиченої лексики слід керуватися чіткими правилами:

1. Не вживати слів, які мають українські відповідники (не в термінологічному значенні);

2. Іншомовні слова повинні бути зрозумілими для тих, хто їх слухає або читає;

3. Не вживати в одному контексті і запозичене слово, й український відповідник – зупинити вибір на одному з них.

Дефініція права формулюється як загальною юридична (поширюється на всі галузі права), галузева (притаманна лише певній галузі права), міжгалузева (актуальна для двох або кількох галузей права), суміжна з іншими сферами діяльності.

Важлива характеристика юридичних термінів – їхній тісний зв'язок зі світоглядом та ідеологією панівного класу з різними політичними та юридичними теоріями, суспільними традиціями, правовим досвідом [3].

Список використаних джерел

1. URL: https://studwood.ru/1274752/literatura/prichini_royavi_zapozichenoyi_leksiki.

2. URL: <https://studfile.net/preview/5777194>.

3. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/22791/1/28-120-123.pdf>.